

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 21.2.2019
COM(2019) 89 final

2019/0041 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Σηροφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Το άρθρο 54 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή¹ προβλέπει ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να συντονίζει την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να αναλαμβάνει δράσεις στα εξωτερικά σύνορα ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας που γειτονεύει τουλάχιστον με ένα από αυτά τα κράτη μέλη, εάν συμφωνεί η εν λόγω γειτονική τρίτη χώρα, ακόμα και στο έδαφος αυτής της τρίτης χώρας.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν το απαιτούν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα. Η συμφωνία περί καθεστώτος καλύπτει όλες τις πτυχές που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή των δράσεων. Ορίζει ιδίως το εύρος της επιχείρησης, την αστική και ποινική ευθύνη, καθώς και τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των μελών των ομάδων. Η συμφωνία περί καθεστώτος διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια αυτών των επιχειρήσεων.

Βάσει των οδηγιών διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύτηκε συμφωνία περί καθεστώτος με το Μαυροβούνιο με στόχο τη δημιουργία του νομικού πλαισίου που θα επιτρέψει την άμεση δράση μέσω της κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται άμεση αντίδραση. Αν και το Μαυροβούνιο επί του παρόντος δεν χρησιμοποιείται ευρέως ως χώρα διέλευσης από τους μετανάστες, η κατάσταση ενδέχεται να μεταβληθεί, όπως έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν. Τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος προσαρμόζουν γρήγορα στις νέες συνθήκες τις διαδρομές και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για την παράνομη διακίνηση μεταναστών. Εφόσον τεθεί σε ισχύ η συμφωνία περί καθεστώτος, οι αρμόδιες αρχές του Μαυροβουνίου και των κρατών μελών της ΕΕ, υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, θα είναι σε θέση να ανταποκρίνονται πολύ ταχύτερα σε αυτές τις ενδεχόμενες εξελίξεις.

Η επισυναπτόμενη πρόταση απόφασης του Συμβουλίου συνιστά τη νομική πράξη για την υπογραφή της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου.

Στις 16 Οκτωβρίου 2017 η Επιτροπή έλαβε την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Μαυροβούνιο με αντικείμενο συμφωνία περί καθεστώτος για δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο.

Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία περί καθεστώτος άρχισαν και ολοκληρώθηκαν στις 5 Ιουλίου 2018. Οι διαπραγματεύσεις θα ολοκληρωθούν επιτυχώς με την μονογράφιση της συμφωνίας περί καθεστώτος σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

¹ ΕΕ L 251 της 16.9.2016, σ. 1.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι στόχοι που έθεσε το Συμβούλιο στις οδηγίες διαπραγμάτευσης έχουν επιτευχθεί και ότι το σχέδιο συμφωνίας περί καθεστώτος είναι αποδεκτό από την Ένωση.

Τα κράτη μέλη ενημερώθηκαν και ζητήθηκε η γνώμη τους στη συναφή ομάδα εργασίας του Συμβουλίου.

- **Σχέση με ισχύουσες διμερείς συμφωνίες**

Η συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών της Κροατίας και του Υπουργείου Εσωτερικών του Μαυροβουνίου σχετικά με την αστυνομική συνεργασία άρχισε να ισχύει για την Κροατία στις 11 Νοεμβρίου 2011 (NN/MU αριθ. 15/2011).

Εξάλλου, υφίσταται ρύθμιση εργασίας (η οποία είναι υπό επικαιροποίηση) μεταξύ του Μαυροβουνίου και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, η οποία περιλαμβάνει ιδίως την τακτική συμμετοχή των αρμόδιων αρχών του Μαυροβουνίου ως παρατηρητών σε κοινές επιχειρήσεις των οποίων ηγείται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο έδαφος των κρατών μελών.

Το Μαυροβούνιο έχει αναφέρει ότι η διασυνοριακή συνεργασία —ιδίως σε τεχνικό επίπεδο— με όλους τους γείτονές του είναι καλή και ότι έχει επιτευχθεί ικανοποιητική πρόοδος στις διαπραγματεύσεις διάφορων συμφωνιών με τη Σερβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την Κροατία. Με πρωτόκολλο μεταξύ των Υπουργείων Εσωτερικών του Μαυροβουνίου, της Αλβανίας και του Κοσσυφοπεδίου** συστάθηκε Κοινό Κέντρο Αστυνομικής Συνεργασίας στο Πλαν με στόχο την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας για την καταπολέμηση του εγκλήματος, μέσω εντατικότερης ανταλλαγής επιχειρησιακών πληροφοριών και καλύτερου συντονισμού κοινών προσπάθειών στον τομέα της ασφάλειας. Το Κοινό Κέντρο Αστυνομικής Συνεργασίας ξεκίνησε επίσημα τις δραστηριότητές του στις 30 Μαΐου 2017.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση² βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες. Ένας από αυτούς είναι η διαχείριση των συνόρων: στόχος είναι η καλύτερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, ιδίως μέσω δράσεων αλληλεγγύης προς τα κράτη μέλη που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα, καθώς και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της συνοριακής διέλευσης. Επίσης, η ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων του Μαυροβουνίου θα έχει θετικό αντίκτυπο στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, καθώς και στα σύνορα του Μαυροβουνίου. Η περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειας στα εξωτερικά σύνορα συνάδει επίσης με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια³.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της παρούσας πρότασης απόφασης του Συμβουλίου είναι το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ.

Η σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος από την Ένωση προβλέπεται ρητά στο άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, το οποίο ορίζει ότι στις περιπτώσεις όπου

* * Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

² COM (2015) 240 final.

³ COM (2015) 185 final.

κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η Ένωση έχει, μεταξύ άλλων, αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας όταν η σύναψη αυτή προβλέπεται σε νομοθετική πράξη της Ένωσης. Το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 προβλέπει τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Ένωση με την εκάστοτε τρίτη χώρα. Ως εκ τούτου, η επισυναπτόμενη συμφωνία με το Μαυροβούνιο εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλογικότητα**

Η συμφωνία περί καθεστώτος θα καταστήσει δυνατή την ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο αντί της διμερούς ανάπτυξης από τα κράτη μέλη σε περίπτωση αιφνίδιας εισροής μεταναστών.

Χρειάζεται συνεπώς κοινή προσέγγιση για την καλύτερη διαχείριση των συνόρων του Μαυροβουνίου.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι το Συμβούλιο εκδίδει αποφάσεις σχετικά με διεθνείς συμφωνίες. Δεν υπάρχει άλλη νομική πράξη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται με την παρούσα πρόταση.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεν απαιτήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία περί καθεστώτος.

- **Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση**

Επειδή πρόκειται για νέα συμφωνία, δεν ήταν δυνατό να αξιολογηθεί η καταλληλότητα των υφιστάμενων νομικών πράξεων.

1.1. • Θεμελιώδη δικαιώματα

Το σχέδιο συμφωνίας περί καθεστώτος περιέχει διατάξεις που διασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων που επηρεάζονται από τις ενέργειες των μελών των ομάδων που συμμετέχουν σε δράση την οποία συντονίζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Οι διατάξεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα εξηγούνται περαιτέρω στο σημείο 5 «Λοιπά στοιχεία».

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η συμφωνία περί καθεστώτος αυτή καθαυτή δεν συνεπάγεται δημοσιονομικές επιπτώσεις. Ουσιαστικά, η ίδια η ανάπτυξη των ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής βάσει επιχειρησιακού σχεδίου και της σχετικής συμφωνίας επιχορήγησης συνεπάγεται κόστος το οποίο βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Οι μελλοντικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της συμφωνίας περί καθεστώτος θα χρηματοδοτούνται μέσω ιδίων πόρων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Σύμφωνα με το δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην πρόταση κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή σχετικά με τις δαπάνες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, το κόστος της ενισχυμένης συνεργασίας με τρίτες χώρες (συμπεριλαμβανομένων πιθανών κοινών επιχειρήσεων με γειτονικές χώρες) εκτιμάται σε 6 090 εκατ. EUR κατά μέσο όρο ετησίως για την περίοδο 2017-2020.

1.2. 5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την ορθή παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας περί καθεστώτος.

Το Μαυροβούνιο και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής αξιολογούν από κοινού κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα.

Ειδικότερα, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, το Μαυροβούνιο και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε συγκεκριμένες δράσεις συντάσσουν έκθεση μετά το πέρας κάθε δράσης σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας

Βάσει της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να αναπτύσσει ομάδες Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής

με εκτελεστικές αρμοδιότητες στο Μαυροβούνιο για τη διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων και ταχείων επεμβάσεων στα σύνορα ή επιχειρήσεων επιστροφής.

Οι ομάδες της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορούν να αναπτύσσονται στο έδαφος του Μαυροβουνίου μόνο στις περιοχές που συνορεύουν με τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και τα μέλη των ομάδων έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στις εν λόγω περιοχές του Μαυροβουνίου κατά τα οριζόμενα στο επιχειρησιακό σχέδιο.

Το καθεστώς και η οριοθέτηση, δυνάμει του διεθνούς δικαίου, των αντίστοιχων εδαφών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου ουδόλως επηρεάζεται από την παρούσα συμφωνία ή από οποιαδήποτε πράξη τελείται κατ' εφαρμογή της συμφωνίας από τα μέρη ή εξ ονόματός τους, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων ή της συμμετοχής σε διασυνοριακές επιχειρήσεις.

Έναρξη δράσης

Η πρωτοβουλία για την έναρξη μιας δράσης μπορεί να προταθεί από τον Οργανισμό. Οι αρμόδιες αρχές του Μαυροβουνίου μπορούν να ζητήσουν από τον Οργανισμό να εξετάσει το ενδεχόμενο έναρξης μιας δράσης. Για την εκτέλεση μιας δράσης απαιτείται η συγκατάθεση των αρμόδιων αρχών του Μαυροβουνίου και του Οργανισμού.

Επιχειρησιακό σχέδιο

Πριν από κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα πρέπει να συνομολογείται επιχειρησιακό σχέδιο μεταξύ του Οργανισμού και του Μαυροβουνίου. Το επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει επίσης να εγκριθεί από το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με την περιοχή των επιχειρήσεων.

Το σχέδιο ορίζει λεπτομερώς τις οργανωτικές και διαδικαστικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα, καθώς και την περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης, τους επιχειρησιακούς σκοπούς και στόχους, την επιχειρησιακή ιδέα, το είδος του τεχνικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί, το σχέδιο εφαρμογής, τη συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες, άλλα όργανα και οργανισμούς της Ένωσης ή διεθνείς οργανισμούς, τις διατάξεις για τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τον συντονισμό, τη διοίκηση, τον έλεγχο, τη διάρθρωση επικοινωνίας και υποβολής εκθέσεων, τις οργανωτικές ρυθμίσεις και τη διοικητική μέριμνα, την αξιολόγηση και τις οικονομικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα. Η αξιολόγηση της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα διεξάγεται από κοινού από το Μαυροβούνιο και από τον Οργανισμό.

Καθήκοντα και αρμοδιότητες των μελών της ομάδας

Κατά κανόνα, οι ομάδες έχουν την εξουσία να εκτελούν τα καθήκοντα και να ασκούν τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που απαιτούνται για τον έλεγχο των συνόρων και τις επιχειρήσεις επιστροφής. Τηρούν τους νόμους και τους κανονισμούς του Μαυροβουνίου.

Οι ομάδες δρουν στο έδαφος του Μαυροβουνίου μόνον υπό τις εντολές και παρουσία συνοριοφυλάκων ή άλλου σχετικού προσωπικού του Μαυροβουνίου. Το Μαυροβούνιο δύναται κατ' εξαίρεση να εξουσιοδοτεί τα μέλη της ομάδας να ενεργούν εξ ονόματός του.

Τα μέλη της ομάδας φορούν δικές τους στολές όποτε χρειάζεται, φέρουν δε στις στολές τους ευδιάκριτα προσωπικά στοιχεία αναγνώρισης και περιβραχιόνιο κυανού χρώματος με το διακριτικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού. Φέρουν επίσης το έγγραφο διαπίστευσής τους, προκειμένου να αναγνωρίζονται σαφώς από τις αρχές του Μαυροβουνίου.

Τα μέλη της ομάδας δύνανται να φέρουν υπηρεσιακά όπλα, πυρομαχικά και εξοπλισμό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους τους. Οι αρχές του Μαυροβουνίου ενημερώνουν εκ των προτέρων τον Οργανισμό για τα υπηρεσιακά όπλα, τα πυρομαχικά και τον εξοπλισμό που επιτρέπονται, καθώς και για τους όρους χρήσης τους.

Τα μέλη της ομάδας μπορούν να κάνουν χρήση βίας, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιακών όπλων, πυρομαχικών και εξοπλισμού, με τη συγκατάθεση του κράτους τους και των αρχών του Μαυροβουνίου, παρουσία Μαυροβούνιων συνοριοφυλάκων ή λοιπού σχετικού προσωπικού του Μαυροβουνίου και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του Μαυροβουνίου. Οι αρχές του Μαυροβουνίου δύνανται να εξουσιοδοτούν τα μέλη της ομάδας να κάνουν χρήση βίας και απουσία των συνοριοφυλάκων τους.

Το Μαυροβούνιο δύνανται να εξουσιοδοτεί τα μέλη της ομάδας να συμβουλευόμαστε τις εθνικές του βάσεις δεδομένων, εφόσον είναι αναγκαίο για την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων που καθορίζονται στο επιχειρησιακό σχέδιο. Πριν από την ανάπτυξη των μελών της ομάδας, οι αρχές του Μαυροβουνίου γνωστοποιούν στον Οργανισμό ποιες εθνικές βάσεις δεδομένων μπορεί να συμβουλευέται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του Μαυροβουνίου σχετικά με την προστασία δεδομένων.

Αναστολή και τερματισμός της δράσης

Τόσο ο Οργανισμός όσο και οι αρχές του Μαυροβουνίου μπορούν να αναστείλουν ή να τερματίσουν τη δράση, εφόσον κρίνουν ότι οι διατάξεις της συμφωνίας ή του επιχειρησιακού σχεδίου δεν τηρούνται από το άλλο μέρος.

Προνόμια και ασυλίες των μελών της ομάδας

Τα μέλη της ομάδας χαίρουν ασυλίας από την ποινική δικαιοδοσία του Μαυροβουνίου για όλες τις πράξεις που τελούνται κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων τους («εν υπηρεσία»), ενώ αντιθέτως δεν χαίρουν ασυλίας για πράξεις που τελούνται «εκτός υπηρεσίας».

Το επιχειρησιακό σχέδιο καθορίζει επακριβώς τις δραστηριότητες για τις οποίες ισχύει ασυλία από την ποινική δικαιοδοσία του Μαυροβουνίου.

Σε περίπτωση που μέλος της ομάδας κατηγορείται ότι διέπραξε ποινικό αδίκημα, ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού, πριν από την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου, πιστοποιεί ενώπιον των αρμόδιων δικαστικών αρχών του Μαυροβουνίου κατά πόσον η συγκεκριμένη πράξη τελέστηκε κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του εν λόγω μέλους. Ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού λαμβάνει την απόφασή του μετά από επισταμένη εξέταση τυχόν παρατηρήσεων της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους που έχει διαθέσει τον εν λόγω συνοριοφύλακα ή το μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού και των αρμόδιων αρχών του Μαυροβουνίου. Η πιστοποίηση από τον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού είναι δεσμευτική για τις αρμόδιες αρχές του Μαυροβουνίου.

Τα προνόμια που χορηγούνται στα μέλη της ομάδας και η ασυλία από την ποινική δικαιοδοσία του Μαυροβουνίου δεν συνεπάγονται εξαίρεσή τους από τη δικαιοδοσία του κράτους μέλους καταγωγής.

Παρόμοιο καθεστώς ισχύει για την αστική και διοικητική ευθύνη των μελών της ομάδας.

Η ασυλία των μελών της ομάδας από την ποινική, αστική και διοικητική δικαιοδοσία του Μαυροβουνίου μπορεί να αρθεί από το κράτος μέλος το οποίο έχει διαθέσει τον συγκεκριμένο συνοριοφύλακα ή μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού. Η εν λόγω άρση της ασυλίας πρέπει πάντοτε να είναι ρητή.

Μέλη της ομάδας που είναι μάρτυρες ενδέχεται να υποχρεωθούν να παράσχουν αποδείξεις μέσω δήλωσης και σύμφωνα με τις ισχύουσες στο Μαυροβούνιο οικονομικές διατάξεις.

Η συμφωνία προβλέπει μηχανισμό αποζημίωσης. Ο μηχανισμός αποζημίωσης βασίζεται στο άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Εάν η ζημία προκληθεί από μέλος της ομάδας «εν υπηρεσία», υπεύθυνο είναι το Μαυροβούνιο. Εάν η ζημία προκληθεί «εν υπηρεσία» από μέλος της ομάδας συμμετέχοντος κράτους μέλους, από βαριά αμέλεια ή εκούσια παράβαση καθήκοντος, ή εάν η πράξη τελεστεί «εκτός υπηρεσίας», το Μαυροβούνιο μπορεί να ζητήσει μέσω του εκτελεστικού διευθυντή του Οργανισμού την καταβολή αποζημίωσης από το οικείο συμμετέχον κράτος μέλος. Εάν η ζημία προκληθεί από μέλος του προσωπικού του Οργανισμού, το Μαυροβούνιο μπορεί να ζητήσει την καταβολή αποζημίωσης από τον Οργανισμό.

Δεν είναι δυνατή η λήψη εκτελεστικών μέτρων κατά των μελών της ομάδας, εκτός από την περίπτωση που ασκείται αγωγή εναντίον τους για αστική υπόθεση η οποία δεν συνδέεται με τα υπηρεσιακά καθήκοντά τους.

Τα περιουσιακά στοιχεία των μελών της ομάδας που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των υπηρεσιακών καθηκόντων τους δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης. Σε αστικές διαδικασίες, τα μέλη της ομάδας δεν υπόκεινται σε περιορισμούς της προσωπικής τους ελευθερίας ούτε σε άλλα καταναγκαστικά μέτρα.

Τα μέλη της ομάδας εξαιρούνται από τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης που ενδέχεται να ισχύουν στο Μαυροβούνιο όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται για τον Οργανισμό. Ομοίως, απαλλάσσονται από οιαδήποτε μορφή φορολόγησης, στο Μαυροβούνιο, του μισθού και των αποζημιώσεων που λαμβάνουν από τον Οργανισμό ή από τα κράτη μέλη τους, καθώς και τυχόν εισοδήματος που λαμβάνουν από πηγές εκτός του Μαυροβουνίου.

Οι αρχές του Μαυροβουνίου επιτρέπουν την είσοδο και την έξοδο ειδών που προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας και χορηγούν απαλλαγή, όσον αφορά τα εν λόγω είδη, από όλους τους τελωνειακούς δασμούς, φόρους και συναφείς επιβαρύνσεις (εκτός από τα τέλη αποθήκευσης, μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών).

Οι προσωπικές αποσκευές των μελών της ομάδας μπορούν να υποβληθούν σε έλεγχο μόνον εάν υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι περιέχουν είδη τα οποία δεν προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας ή είδη των οποίων η εισαγωγή ή η εξαγωγή απαγορεύεται από το νόμο ή τα οποία υπόκεινται σε καραντίνα βάσει των κανονισμών του Μαυροβουνίου. Η επιθεώρηση των εν λόγω προσωπικών αποσκευών διεξάγεται μόνο παρουσία των εμπλεκόμενων μελών της ομάδας ή εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του Οργανισμού.

Τα έγγραφα, η αλληλογραφία και η περιουσία των μελών της ομάδας είναι απαραβίαστα, εκτός από την περίπτωση εκτελεστικών μέτρων.

Έγγραφο διαπίστευσης

Ο Οργανισμός, σε συνεργασία με το Μαυροβούνιο, χορηγεί στα μέλη της ομάδας έγγραφο διαπίστευσης για τους σκοπούς του προσδιορισμού της ταυτότητάς τους από τις αρχές του Μαυροβουνίου ως απόδειξη των δικαιωμάτων του κατόχου να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις εξουσίες που του ανατίθενται βάσει της παρούσας συμφωνίας και του επιχειρησιακού σχεδίου. Η πράξη διαπίστευσης, σε συνδυασμό με έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, παρέχει στα μέλη της ομάδας πρόσβαση στο Μαυροβούνιο χωρίς να χρειάζονται θεώρηση ή προηγούμενη έγκριση.

Θεμελιώδη δικαιώματα

Τα μέλη της ομάδας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, σέβονται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης ασύλου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, το δικαίωμα στην ελευθερία, την αρχή της μη επαναπροώθησης και την απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων, τα δικαιώματα του παιδιού και το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Τα μέλη της ομάδας δεν κάνουν αυθαίρετες διακρίσεις εις βάρος ατόμων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου. Τα μέτρα που επηρεάζουν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες είναι ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους από αυτά τα μέτρα στόχους και σέβονται την ουσία αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Κάθε μέρος πρέπει να διαθέτει μηχανισμό καταγγελιών για τον χειρισμό περιπτώσεων εικαζόμενης παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διαπράττεται από το προσωπικό του. Ο Οργανισμός έχει θεσπίσει τον μηχανισμό υποβολής καταγγελιών που αναφέρεται στο άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και, ως εκ τούτου, εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή. Ο Διαμεσολαβητής του Μαυροβουνίου θα μπορούσε να ασχοληθεί με τις καταγγελίες αυτές, εκτός αν οι αρχές του Μαυροβουνίου αποφασίσουν να θεσπίσουν μηχανισμό ειδικά επιφορτισμένο να χειρίζεται τις καταγγελίες που υποβάλλονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Μέλη της ομάδας επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όποτε είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τον Οργανισμό και τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρχές του Μαυροβουνίου διέπεται από την εθνική του νομοθεσία.

Ο Οργανισμός, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και οι αρχές του Μαυροβουνίου συντάσσουν κοινή έκθεση σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα μέλη της ομάδας μετά το πέρας κάθε δράσης. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων και στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του Οργανισμού, οι οποίοι υποβάλλουν έκθεση στον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού.

Διαφορές και ερμηνεία

Κάθε ζήτημα που προκύπτει σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας εξετάζεται από κοινού από τις αρμόδιες αρχές του Μαυροβουνίου και από εκπροσώπους του Οργανισμού, οι οποίοι διαβουλευονται με το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με το Μαυροβούνιο.

Ελλείψει πρότερης διευθέτησης, οι διαφορές επί της ερμηνείας ή της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας διευθετούνται αποκλειστικά μέσω διαπραγμάτευσης μεταξύ του Μαυροβουνίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία διαβουλεύεται με τα κράτη μέλη που συνορεύουν με το Μαυροβούνιο.

Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της συμφωνίας

Για το Μαυροβούνιο, αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας είναι το Υπουργείο Εσωτερικών. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Κοινή δήλωση

Αμφότερα τα μέρη συμφωνούν ότι η αποχή από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου που ενδέχεται να διακυβεύσει ενδεχόμενη μεταγενέστερη ποινική δίωξη του μέλους της ομάδας από τις αρμόδιες αρχές του κράτους υποδοχής συμπεριλαμβάνει την αποχή από την ενεργό διευκόλυνση της επιστροφής του εν λόγω μέλους της ομάδας από το θέατρο των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο προς το κράτος μέλος καταγωγής του, εν αναμονή της πιστοποίησης του εκτελεστικού διευθυντή του Οργανισμού.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴, στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν το απαιτούν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα. Η εν λόγω συμφωνία περί καθεστώτος θα πρέπει να καλύπτει όλες τις πτυχές που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή των δράσεων.
- (2) Στις 16 Οκτωβρίου 2017 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Μαυροβούνιο με αντικείμενο συμφωνία περί καθεστώτος για δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο.
- (3) Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο («η συμφωνία»).
- (4) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου⁵. συνεπώς, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 863/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2005/267/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 251 της 16.9.2016, σ. 1).

⁵ Απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43).

έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

- (5) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου⁶. συνεπώς, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (6) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (7) Επομένως, η Συμφωνία θα πρέπει να υπογραφεί εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία, και οι επισυναπτόμενες δηλώσεις θα πρέπει να εγκριθούν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η υπογραφή της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο Μαυροβούνιο («η συμφωνία»), εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της εν λόγω συμφωνίας.

Το κείμενο της συμφωνίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η δήλωση που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης.

Άρθρο 3

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καταρτίζει την πράξη εξουσιοδότησης του/των προσώπου/-ων που θα ορίσουν οι διαπραγματευτές της συμφωνίας για την υπογραφή της, με την επιφύλαξη της σύναψής της,

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

⁶ Απόφαση 2002/192/EK του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).